

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Kaupunginhallitus, § 331, 07.08.2023
Elinvoima- ja osaamislautakunta, § 119, 07.06.2023
Kasvatus- ja opetuslautakunta, § 21, 20.06.2023

§ 331

Valtuustoaloite kielipoliittisen strategian laatimiseksi Tampereen kaupungille – Noora Tapio ym.

TRE:3035/00.00.01/2021

Kaupunginhallitus, 07.08.2023, § 331

Valmistelija / lisätiedot:

Teppo Rantanen, Lauri Savisaari

Valmistelijan yhteystiedot

Kansainvälisen osaamisen palveluiden johtaja Mari Taverne, puh. 040 801 2686, opetusjohtaja Ulla-Maija Ojalampi, puh. 050 428 3044, varhaiskasvatusjohtaja Elli Rasimus, puh. 050 523 7386 ja suhdetoiminta- ja markkinointipäällikkö Iina Ojala, puh. 040 801 6189, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Lisätietoja päätöksestä

Vt. lakiasiaintoiminnan johtaja Jouko Aarnio, puh. 040 514 4884, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Juha Yli-Rajala, Konsernijohtaja

Päätösehdotus

Esitetään valtuuston päätettäväksi:

Noora Tapion ym. valtuustoaloite sekä elinvoima- ja osaamislautakunnan ja kasvatus- ja opetuslautakunnan lausunnot merkitään tiedoksi.

Aloite ei anna aihetta muihin kuin lausunnoissa esitettyihin toimenpiteisiin.

Tiedoksi

Noora Tapio, Mari Taverne, Ulla-Maija Ojalampi, Elli Rasimus, Iina Ojala

Liitteet

1 Valtuustoaloite – Noora Tapio ym.

Elinvoima- ja osaamislautakunta, 07.06.2023, § 119

Valmistelijat / lisätiedot:

Mari Taverne

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Esittelijä: Teppo Rantanen, Johtaja

Päätösehdotus oli

Esitetään kaupunginhallitukselle ja edelleen valtuuston päätettäväksi:

Noora Tapion ym. valtuustoaloite ja siihen annettu lausunto merkitään tiedoksi.

Aloite ei anna aihetta muihin kuin lausunnossa esitettyihin toimenpiteisiin.

Perustelut

Valtuustoaloitteessa esitetään, että Tampereen kaupunki laatii kielipoliittisen strategian, joka on sitoutunut kielellisten oikeuksien edistämiseen, tamperelaisten kielitaidon vahvistamiseen ja antirasismiin. Valtuustoaloitteessa todetaan, että kielipoliittikka kohtaa uusia haasteita ja mahdollisuuksia. Muun muassa vieraiden kielten opiskeleminen on valtakunnallisesti vähentynyt ja englannin kielen asema on ylikorostuneen suuri. Toisaalta tamperelaisten käyttämien äidinkielten määrä ja muuta kieltä kuin suomea tai ruotsia äidinkielenään puhuvien määrä kasvaa, ja kansainvälisen vuorovaikutuksen mahdollisuuksien lisääntyessä vieraiden kielten käyttöala laajenee. Valtuustoaloitteen mukaan muutosten seurauksena Tampereen kaupungin kielipolitiikan on oltava entistä aktiivisempaa. Tampere voi toiminnallaan kaventaa kielitaitoon liittyvää eriarvoisuutta, vahvistaa kielten oppimisen edellytyksiä, tukea kielten elvyttämistä, vahvistaa monikielisiä palveluita, edistää kielellistä yhdenvertaisuutta työelämässä ja parantaa kansainvälistä vetovoimaansa.

Valtioneuvoston Kielipoliittinen ohjelma, jossa otetaan huomioon muut Suomessa puhutut kielet kuin kansalliskielet, erityisesti saamen kielet, romanikieli, karjalan kieli ja viittomakielet, on valmistunut ja julkaistu kesäkuussa 2022. Valtioneuvoston kielipoliittisen ohjelman tavoitteena on vastata mainittujen kotoperäisten kieliryhmien osalta tunnistettuihin haasteisiin kuten kielen elinvoimaisuuteen, kielellisten oikeuksien toteutumiseen ja kielten käyttömahdollisuuksiin. Muista kuin kotoperäisistä kielistä ohjelmassa todetaan, että niitä koskevia haasteita on syytä selvittää vielä erikseen, mutta keskeisinä teemoina nostetaan esiin oman äidinkielen opetus ja ylläpitäminen sekä viranomaisasiointiin liittyvä tulkkaus. Muiden kuin kotoperäisten kielten puhujien määrä Suomessa on kasvanut tasaisesti viime vuosien aikana. Valtioneuvoston kielipoliittinen ohjelma toimii hyvänä ja suuntaa antavana työvälineenä arvioitaessa kielellisiä tasa-arvokysymyksiä ja kielitaidon kehittämiseen ja kielten merkitykseen liittyviä asioita paikallisella tasolla.

Tampereen kaupungin kielipoliittisen strategian laadintaa ei kuitenkaan nähdä tarpeellisena, koska kaupungilla on jo useita linjaavia strategia-asiakirjoja, joissa kielellinen tasa-arvo, yhdenvertaisuus ja saavutettavuus otetaan hyvin huomioon ja joiden pohjalta myös monikielisyyttä palveluissa voidaan kehittää asiakaslähtöisesti. Tämän lisäksi valtion

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

kielipoliittinen ohjelma tuo kansallisella tasolla tukea alueellisiin linjauksiin, joita soveltaen, eri kielellä tuotettujen palveluita ja kielen kehittämistä on hyvä tarkastella.

Valtuustoaloitteen jälkeen julkaistussa pormestari Anna-Kaisa Iksen pormestariohjelmassa onkin jo nostettu esiin kielellisen tasa-arvon ja saavutettavuuden näkökulmasta erityisiä kehittämistoimenpiteitä, joita ovat:

- Tampereen on tarjottava sujuvaa asumista, opiskelua, yrittämistä, työskentelyä ja viihtymistä englannin kielellä ja selkosuomella koko perheelle.
- Vieraskielisten suomen kielen opintoihin panostetaan niin, että he työllistyvät ja kotoutuvat Tampereelle sujuvasti.
- Varmistetaan, että kieliopinnot ovat oikea-aikaisia, riittäviä ja tasoltaan sopivia.
- Pormestarikaudella laajennetaan kaupungin englannin kielellä tarjottavia palveluita ja yleisimmillä vierailta kielillä viestintää asukkaiden sekä yritysten tarpeista lähtien.
- Myös englanninkielisen lukiokoulutuksen järjestämismahdollisuuksia edistetään kaupungin edunvalvonnalla ja pyritään sen sallivaan lakiuudistukseen, mikä vahvistaisi merkittävästi kansainvälisille perheille tarjolla olevia asumisen ja koulutuksen mahdollisuuksia.
- Edistetään useamman vieraan kielen opiskelumahdollisuuksia perus- ja toisen asteen opetuksessa, toisella asteella panostetaan vieraiden kielten opiskeluun uutta teknologiaa hyödyntäen tarjoamalla monipaikkaista opetusta.
- Tampere edistää ihmisoikeuksia. Huolehditaan, että maahanmuuttajat saavat riittävät ja laadukkaat kotoutumispalvelut.
- Kaupunki näyttää työnantajana esimerkkiä vieraskielisten osaajien palkkaamisessa ja samalla hyötyy osaamis-, kulttuuri- ja kielipotentialista.

Tampereen kaupunki on myös ensimmäisessä Kansainvälisen osaamisen ja maahanmuuton strategisessa ohjelmassaan (2019) asettanut muun muassa seuraavia tavoitteita:

- Vahvistetaan kansainvälisen osaamisen hyödyntämisen edellytyksiä Tampereen seudulla.
- Kehitetään kansainvälistymisen ja maahanmuuton hallintaan tarvittavaa ekosysteemiä sekä palvelujen kokonaisuutta.
- Mahdollistetaan osallistuminen myös haastavassa työmarkkina- asemassa oleville ulkomaalaistaustaisille henkilöille osaamisen tunnistamisen, kehittämisen ja hyödyntämisen kautta osaksi arvoa luovaa tamperelaista yhteisöä, sen täysivaltaisina jäseninä.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Tampereen kaupunki on käynnistänyt vuonna 2021 International House Tampere -palvelun, jonka osana toimii Monikielinen neuvonta Mainio. Mainion palvelu tuottaa laaja-alaista matalan kynnyksen neuvontaa ja ohjausta 14 eri kielellä, myös selkosuomeksi. Tämä matalan kynnyksen palvelu on tarkoitettu ensisijaisesti Tampereelle ulkomailta muuttaville uusille kuntalaisille sekä jo täällä asuville vieraskielisille, joilla on haasteita asioida suomen tai englannin kielellä, ja/ tai jotka tarvitsevat asiointiin lisäohjausta ja tukea. Kaupungin tämänhetkinen vieraskielinen väestö on noin 20 000 asukasta, joka on noin 9 % väestöstä. Suurimmat kieliryhmät ovat venäjä, arabia, persia, viro, somali ja kiina. Monikieliset neuvontapalvelut tukevat alkuvaiheen kotoutumisessa ja edistävät vieraskielisen väestön yhdenvertaista palveluiden saatavuutta. Tarkoituksena on myös lisätä digitaalisten asiointiväylien käyttöä maahanmuuttajien keskuudessa ja parantaa heidän digitaitojaan. Matalan kynnyksen statusriippumaton neuvonta palvelee lähes 6000 vuosittaisen käynnin kautta laaja-alaisesti myös tamperelaisia muunkielisiä perheitä kaikissa arjen asioissa, ja tukee palveluiden kielellistä, kulttuurista ja sosiaalista saavutettavuutta myös kaupunkikonsernin rakenteissa.

Kaupungin hallitus on hyväksynyt Welcoming city -suunnitelman kokouksessaan 17.4.2023 (§ 164) Tampereen kansainvälistymistä ohjaavaksi strategiseksi viitekehikseksi. Welcoming city -suunnitelman tavoitteena on Tampereen kansainvälisen veto- ja pitovoiman parantaminen pitkällä aikavälillä. Suunnitelma sisältää toimenpiteitä Tampereen elinvoiman, vetovoiman ja pitovoiman vahvistamiseen sekä palvelutarjonnan kehittämiseen. Suunnitelma huomioi suomen kielen opetuksen tarjonnan monipuolistamisen ja lisäämisen jatkossa. Lisäksi suunnitelma ottaa kantaa englanninkielisen viestinnän lisäämiseen kaupungin palveluissa ja viestinnässä. Welcoming city -suunnitelman toteuttaminen käynnistyy ensimmäisillä toimenpiteillä vuoden 2023 aikana, lisää toimenpiteitä käynnistetään tulevana vuosina.

Valtuustoaloitteessa nostetaan myös esiin eri näkökulmia kielellisyyteen, joihin löytyy erittäin hyviä olemassa olevia käytäntöjä ja palveluita Tampereen kaupungilta:

Vahvistetaan kielen oppimisen edellytyksiä varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa

Varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa toteutetaan kielellisesti, kulttuurisesti ja katsomuksellisesti vastuullista pedagogiikkaa ja kielitietoisuus on osa jokaisen opettajan ja lapsiryhmässä työskentelevän työtä. Moninaisuutta tehdään näkyväksi lapsiryhmien arjessa niin toiminnassa kuin oppimisympäristöissäänkin. Suomen kielen omaksumista tuetaan varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen arkeen nivoutuvalla toiminnallisella S2-opetuksella kielitietoisien pedagogiikan periaatteiden mukaisesti. Varhaiskasvatus ja esiopetus tukee lapsen ja perheen kotoutumista suomalaiseen yhteiskuntaan. Lasten osaamat kielet nähdään kielellisenä resurssina ja niiden käyttöä vahvistetaan

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

yhteistyössä huoltajien kanssa. Varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa lapselle voidaan tehdä oman äidinkielen kartoitus ja tukijakso. Monikielisten lasten tukena työskentelee kieliavustajia. Esiopetuksen oppilaille tarjotaan oman äidinkielen opetusta. Varhaiskasvatuksessa tarjotaan kielisuihkutuksia, joiden kielivalikoimana on Tampereen perusopetuksen A1-kielien englanti, espanja, kiina, ranska, ruotsi, saksa ja venäjä. Lisäksi kieliavustajat tarjoavat kielisuihkutuksia omilla kielillään. Esiopetuksessa jokaisella esiopetusryhmällä on varhennettua kielikasvatusta eli Kikatus-tunteja 1 vuosiviikkotunti/esiopetusryhmä perusopetuksen A1-kielillä koulupolun mukaisesti. Tampereen kaupungissa kaksikielistä varhaiskasvatusta toteutetaan saksan, ranskan ja ruotsin kielellä ja tietyissä yksityisissä päiväkodeissa myös englannin kielellä. Tampereen kaupunki järjestää kaksikielistä esiopetusta englannin, saksan ja ranskan kielillä.

Opetussuunnitelman mukaan kieltenopetus on osa kielikasvatusta ja johdatusta kielitietoisuuteen. Tavoitteena on herättää oppilaissa kiinnostus kouluyhteisön ja ympäröivän maailman kielelliseen ja kulttuuriseen moninaisuuteen. Koulussa ohjataan arvostamaan eri kieliä, niiden puhujia ja erilaisia kulttuureita. Tampereen kaupungin perusopetuksen jokaisella koulupolulla on tarjolla vähintään kolme eri A1-kieltä ja kaikille perusopetuksen oppilaille pyritään tarjoamaan tasavertaiset mahdollisuudet laajaan kielitarjontaan. Tampereella on kehitetty kieltenopetuksen varhentamista niin, että tamperelaiset esioppilaat saavat kielisuihkutuksen kouluissa tarjolla olevista kielistä ennen kielivalinnan tekemistä. Perusopetuksessa tarjotaan myös kaksikielistä perusopetusta saksan, ranskan ja englannin kielellä sekä oman äidinkielen opetusta 33 kielellä. Lisäksi omakielistä tukea on lisätty oppilaiden oppitunneille. Valmistavan opetuksen integroimista muuhun opetukseen on kehitetty yhteistyönä ja tiimiopetuksena.

Kielellisen yhdenvertaisuuden edistäminen työelämässä

Kansainvälisen osaamisen palvelut tuottaa myös työelämän vastaanottavuuteen liittyviä työvälineitä, kuten kielitaidon kehittämiseen suunnattuja koulutuksia, tapahtumia, ammatillista verkostoitumista ja yrityksille suunnattua neuvontaa. Monikielinen neuvonta edistää ns. kulttuuritulkkauksen keinoin vieraskielisten kohtaantoa työelämässä, uramahdollisuuksien edistämistä ja työelämän keinoja kaksisuuntaisen kotoutumisen huomioimiseksi entistä paremmin.

Kansainvälisen vetovoiman parantaminen

Tampereen kaupunki vahvistaa kansainvälistä vetovoimaansa mm. luomalla palveluekosysteemejä kaupungin ja elinkeinoelämän välille, edistämällä antirasistista työtä, kehittämällä ja markkinoimalla Tampereen vahvaa brändiä myös ulkomailla sekä osallistumalla kansallisiin ja kansainvälisiin rekrytointitapahtumiin.

Yhteenvedo

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Tampereen kaupunki jatkaa strategiansa ja ohjelmiensa mukaisesti kielellisen ja kulttuurisen saavutettavuuden ja monimuotoisuuden turvaamista kaupungin palveluissa. Tampereen kaupunki tukee strategiansa ja palvelu- ja vuosisuunnitelmiensa mukaisesti lasten, nuorten ja aikuisten kielitaidon kehittymistä ja palvelunsaantia huomioiden kansainvälistyvän työelämän ja yhteiskunnan monimuotoistumisen, yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon edistämisen myös kielellisesti. Erillisen kielipoliittisen strategian laadintaa ei nähdä tarpeelliseksi.

Tiedoksi
kaupunginhallitus

Liitteet

1 Valtuustoaloite – Noora Tapio ym.

Kasvatus- ja opetuslautakunta, 20.06.2023, § 21

Valmistelijat / lisätiedot:
Ulla-Maija Ojalampi

Päätös
Päätösehdotus hyväksyttiin.
Esittelijä: Lauri Savisaari, Johtaja

Päätösehdotus oli
Esitetään kaupunginhallitukselle ja edelleen valtuuston päätettäväksi:
Noora Tapion ym. valtuustoaloite ja siihen annettu lausunto merkitään tiedoksi.

Aloite ei anna aihetta muihin kuin lausunnossa esitettyihin toimenpiteisiin.

Perustelut
Valtuustoaloitteessa esitetään, että Tampereen kaupunki laatii kielipoliittisen strategian, joka on sitoutunut kielellisten oikeuksien edistämiseen, tamperelaisten kielitaidon vahvistamiseen ja antirasismiin. Valtuustoaloitteessa todetaan, että kielipolitiikka kohtaa uusia haasteita ja mahdollisuuksia. Muun muassa vieraiden kielten opiskeleminen on valtakunnallisesti vähentynyt ja englannin kielen asema on ylikorostuneen suuri. Toisaalta tamperelaisten käyttämien äidinkielten määrä ja muuta kieltä kuin suomea tai ruotsia äidinkielenään puhuvien määrä kasvaa, ja kansainvälisen vuorovaikutuksen mahdollisuuksien lisääntyessä vieraiden kielten käyttöala laajenee. Valtuustoaloitteen mukaan muutosten seurauksena Tampereen kaupungin kielipolitiikan on oltava entistä aktiivisempaa. Tampere voi toiminnallaan kaventaa kielitaitoon liittyvää eriarvoisuutta, vahvistaa kielten oppimisen

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

edellytyksiä, tukea kielten elvyttämistä, vahvistaa monikielisiä palveluita, edistää kielellistä yhdenvertaisuutta työelämässä ja parantaa kansainvälistä vetovoimaansa.

Valtioneuvoston Kielipoliittinen ohjelma, jossa otetaan huomioon muut Suomessa puhutut kielet kuin kansalliskielet, erityisesti saamen kielet, romanikieli, karjalan kieli ja viittomakielet, on valmistunut ja julkaistu kesäkuussa 2022. Valtioneuvoston kielipoliittisen ohjelman tavoitteena on vastata mainittujen kotoperäisten kieliryhmien osalta tunnistettuihin haasteisiin kuten kielen elinvoimaisuuteen, kielellisten oikeuksien toteutumiseen ja kielten käyttömahdollisuuksiin. Muista kuin kotoperäisistä kielistä ohjelmassa todetaan, että niitä koskevia haasteita on syytä selvittää vielä erikseen, mutta keskeisinä teemoina nostetaan esiin oman äidinkielen opetus ja ylläpitäminen sekä viranomaisasiointiin liittyvä tulkkaus. Muiden kuin kotoperäisten kielten puhujien määrä Suomessa on kasvanut tasaisesti viime vuosien aikana. Valtioneuvoston kielipoliittinen ohjelma toimii hyvänä ja suuntaa antavana työvälineenä arvioitaessa kielellisiä tasa-arvokysymyksiä ja kielitaidon kehittämiseen ja kielten merkitykseen liittyviä asioita paikallisella tasolla.

Tampereen kaupungin kielipoliittisen strategian laadintaa ei kuitenkaan nähdä tarpeellisena, koska kaupungilla on jo useita linjaavia strategia-asiakirjoja, joissa kielellinen tasa-arvo, yhdenvertaisuus ja saavutettavuus otetaan hyvin huomioon ja joiden pohjalta myös monikielisyyttä palveluissa voidaan kehittää asiakaslähtöisesti. Tämän lisäksi valtion kielipoliittinen ohjelma tuo kansallisella tasolla tukea alueellisiin linjauksiin, joita soveltaen, eri kielellä tuotettujen palveluita ja kielen kehittämistä on hyvä tarkastella.

Valtuustoaloitteen jälkeen julkaistussa pormestari Anna-Kaisa Iksen pormestariohjelmassa onkin jo nostettu esiin kielellisen tasa-arvon ja saavutettavuuden näkökulmasta erityisiä kehittämistoimenpiteitä, joita ovat:

- Tampereen on tarjottava sujuvaa asumista, opiskelua, yrittämistä, työskentelyä ja viihtymistä englannin kielellä ja selkosuomella koko perheelle.
- Vieraskielisten suomen kielen opintoihin panostetaan niin, että he työllistyvät ja kotoutuvat Tampereelle sujuvasti.
- Varmistetaan, että kieliopinnot ovat oikea-aikaisia, riittäviä ja tasoltaan sopivia.
- Pormestarikaudella laajennetaan kaupungin englannin kielellä tarjottavia palveluita ja yleisimmillä vierailta kielillä viestintää asukkaiden sekä yritysten tarpeista lähtien.
- Myös englanninkielisen lukiokoulutuksen järjestämismahdollisuuksia edistetään kaupungin edunvalvonnalla ja pyritään sen sallivaan lakiuudistukseen, mikä vahvistaisi merkittävästi kansainvälisille perheille tarjolla olevia asumisen ja koulutuksen mahdollisuuksia.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

- Edistetään useamman vieraan kielen opiskelumahdollisuuksia perus- ja toisen asteen opetuksessa, toisella asteella panostetaan vieraiden kielten opiskeluun uutta teknologiaa hyödyntäen tarjoamalla monipaikkaista opetusta.
- Tampere edistää ihmisoikeuksia. Huolehditaan, että maahanmuuttajat saavat riittävät ja laadukkaat kotoutumispalvelut.
- Kaupunki näyttää työnantajana esimerkkiä vieraskielisten osaajien palkkaamisessa ja samalla hyötyy osaamis-, kulttuuri- ja kielipotentialista.

Tampereen kaupunki on myös ensimmäisessä Kansainvälisen osaamisen ja maahanmuuton strategisessa ohjelmassaan (2019) asettanut muun muassa seuraavia tavoitteita:

- Vahvistetaan kansainvälisen osaamisen hyödyntämisen edellytyksiä Tampereen seudulla.
- Kehitetään kansainvälistymisen ja maahanmuuton hallintaan tarvittavaa ekosysteemiä sekä palvelujen kokonaisuutta.
- Mahdollistetaan osallistuminen myös haastavassa työmarkkina- asemassa oleville ulkomaalaistaustaisille henkilöille osaamisen tunnistamisen, kehittämisen ja hyödyntämisen kautta osaksi arvoa luovaa tamperelaista yhteisöä, sen täysivaltaisina jäseninä.

Tampereen kaupunki on käynnistänyt vuonna 2021 International House Tampere -palvelun, jonka osana toimii Monikielinen neuvonta Mainio. Mainion palvelu tuottaa laaja-alaista matalan kynnyksen neuvontaa ja ohjausta 14 eri kielellä, myös selkosuomeksi. Tämä matalan kynnyksen palvelu on tarkoitettu ensisijaisesti Tampereelle ulkomailta muuttaville uusille kuntalaisille sekä jo täällä asuville vieraskielisille, joilla on haasteita asioida suomen tai englannin kielellä, ja/ tai jotka tarvitsevat asiointiin lisäohjausta ja tukea. Kaupungin tämänhetkinen vieraskielinen väestö on noin 20 000 asukasta, joka on noin 9 % väestöstä. Suurimmat kieliryhmät ovat venäjä, arabia, persia, viro, somali ja kiina. Monikieliset neuvontapalvelut tukevat alkuvaiheen kotoutumisessa ja edistävät vieraskielisen väestön yhdenvertaista palveluiden saatavuutta. Tarkoituksena on myös lisätä digitaalisten asiointiväylien käyttöä maahanmuuttajien keskuudessa ja parantaa heidän digitaitojaan. Matalan kynnyksen statusriippumaton neuvonta palvelee lähes 6000 vuosittaisen käynnin kautta laaja-alaisesti myös tamperelaisia muunkielisiä perheitä kaikissa arjen asioissa, ja tukee palveluiden kielellistä, kulttuurista ja sosiaalista saavutettavuutta myös kaupunkikonsernin rakenteissa.

Kaupungin hallitus on hyväksynyt Welcoming city -suunnitelman kokouksessaan 17.4.2023 (§ 164) Tampereen kansainvälistymistä ohjaavaksi strategiseksi viitekehikseksi. Welcoming city -suunnitelman tavoitteena on Tampereen kansainvälisen veto- ja pitovoiman parantaminen pitkällä aikavälillä. Suunnitelma sisältää toimenpiteitä

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Tampereen elinvoiman, vetovoiman ja pitovoiman vahvistamiseen sekä palvelutarjonnan kehittämiseen. Suunnitelma huomioi suomen kielen opetuksen tarjonnan monipuolistamisen ja lisäämisen jatkossa. Lisäksi suunnitelma ottaa kantaa englanninkielisen viestinnän lisäämiseen kaupungin palveluissa ja viestinnässä. Welcoming city -suunnitelman toteuttaminen käynnistyy ensimmäisillä toimenpiteillä vuoden 2023 aikana, lisää toimenpiteitä käynnistetään tulevana vuosina.

Valtuustoaloitteessa nostetaan myös esiin eri näkökulmia kielellisyyteen, joihin löytyy erittäin hyviä olemassa olevia käytäntöjä ja palveluita Tampereen kaupungilta:

Vahvistetaan kielen oppimisen edellytyksiä varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa

Varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa toteutetaan kielellisesti, kulttuurisesti ja katsomuksellisesti vastuullista pedagogiikkaa ja kielitietoisuus on osa jokaisen opettajan ja lapsiryhmässä työskentelevän työtä. Moninaisuutta tehdään näkyväksi lapsiryhmien arjessa niin toiminnassa kuin oppimisympäristöissään. Suomen kielen omaksumista tuetaan varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen arkeen nivoutuvalla toiminnallisella S2-opetuksella kielitietoisien pedagogiikan periaatteiden mukaisesti. Varhaiskasvatus ja esiopetus tukee lapsen ja perheen kotoutumista suomalaiseen yhteiskuntaan. Lasten osaamat kielet nähdään kielellisenä resurssina ja niiden käyttöä vahvistetaan yhteistyössä huoltajien kanssa. Varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa lapselle voidaan tehdä oman äidinkielen kartoitus ja tukijakso. Monikielisten lasten tukena työskentelee kieliavustajia. Esiopetuksen oppilaille tarjotaan oman äidinkielen opetusta. Varhaiskasvatuksessa tarjotaan kielisuihkutuksia, joiden kielivalikoimana on Tampereen perusopetuksen A1-kielet englanti, espanja, kiina, ranska, ruotsi, saksa ja venäjä. Lisäksi kieliavustajat tarjoavat kielisuihkutuksia omilla kielillään. Esiopetuksessa jokaisella esiopetusryhmällä on varhennettua kielikasvatusta eli Kikatus-tunteja 1 vuosiviikkotunti/esiopetusryhmä perusopetuksen A1-kielillä koulupolun mukaisesti. Tampereen kaupungissa kaksikielistä varhaiskasvatusta toteutetaan saksan, ranskan ja ruotsin kielellä ja tietyissä yksityisissä päiväkodeissa myös englannin kielellä. Tampereen kaupunki järjestää kaksikielistä esiopetusta englannin, saksan ja ranskan kielillä.

Opetussuunnitelman mukaan kieltenopetus on osa kielikasvatusta ja johdatusta kielitietoisuuteen. Tavoitteena on herättää oppilaissa kiinnostus kouluyhteisön ja ympäröivän maailman kielelliseen ja kulttuuriseen moninaisuuteen. Koulussa ohjataan arvostamaan eri kieliä, niiden puhujia ja erilaisia kulttuureita. Tampereen kaupungin perusopetuksen jokaisella koulupolulla on tarjolla vähintään kolmea eri A1-kieltä ja kaikille perusopetuksen oppilaille pyritään tarjoamaan tasavertaiset mahdollisuudet laajaan kielitarjontaan. Tampereella on kehitetty kieltenopetuksen varhentamista niin, että tamperelaiset esioppilaat saavat kielisuihkutuksen kouluissa tarjolla olevista kielistä

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

ennen kielivalinnan tekemistä. Perusopetuksessa tarjotaan myös kaksikielistä perusopetusta saksan, ranskan ja englannin kielellä sekä oman äidinkielen opetusta 33 kielellä. Lisäksi omakielistä tukea on lisätty oppilaiden oppitunneille. Valmistavan opetuksen integroimista muuhun opetukseen on kehitetty yhteistyönä ja tiimiopetuksena.

Kielellisen yhdenvertaisuuden edistäminen työelämässä

Kansainvälisen osaamisen palvelut tuottaa myös työelämän vastaanottavuuteen liittyviä työvälineitä, kuten kielitaidon kehittämiseen suunnattuja koulutuksia, tapahtumia, ammatillista verkostoitumista ja yrityksille suunnattua neuvontaa. Monikielinen neuvonta edistää ns. kulttuuritulkkauksen keinoin vieraskielisten kohtaantoa työelämässä, uramahdollisuuksien edistämistä ja työelämän keinoja kaksisuuntaisen kotoutumisen huomioimiseksi entistä paremmin.

Kansainvälisen vetovoiman parantaminen

Tampereen kaupunki vahvistaa kansainvälistä vetovoimaansa mm. luomalla palveluekosysteemejä kaupungin ja elinkeinoelämän välille, edistämällä antirasistista työtä, kehittämällä ja markkinoimalla Tampereen vahvaa brändiä myös ulkomailla sekä osallistumalla kansallisiin ja kansainvälisiin rekrytointitapahtumiin.

Yhteenveto

Tampereen kaupunki jatkaa strategiansa ja ohjelmiansa mukaisesti kielellisen ja kulttuurisen saavutettavuuden ja monimuotoisuuden turvaamista kaupungin palveluissa. Tampereen kaupunki tukee strategiansa ja palvelu- ja vuosisuunnitelmiansa mukaisesti lasten, nuorten ja aikuisten kielitaidon kehittymistä ja palvelunsaantia huomioiden kansainvälistyvän työelämän ja yhteiskunnan monimuotoistumisen, yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon edistämisen myös kielellisesti. Erillisen kielipoliittisen strategian laadintaa ei nähdä tarpeelliseksi.

Tiedoksi

kaupunginhallitus

Liitteet

1 Valtuustoaloite – Noora Tapio ym.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Muutoksenhakukielto

§331

Muutoksenhakukielto

Oikaisuvaatimusta tai kunnallisvalitusta ei saa tehdä päätöksestä, joka koskee:

-vain valmistelua tai täytäntöönpanoa (KuntaL 136 §)

-virka- tai työsopimuksen tulkintaa tai soveltamista ja viranhaltija on jäsenenä viranhaltijayhdistyksessä, jolla on oikeus panna asia vireille työtuomioistuimessa (KVhl 50 § 2 mom.)

-etuosto-oikeuden käyttämättä jättämistä (EtuostoL 22 §)